

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PA-2879

[5956]-202

[Total No. of Pages : 4

M.Com. - I

202 - A : INDUSTRIAL ECONOMICS

(CBCS 2019 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 60

Instructions to the candidates:

- 1) Question No. 1 & Question No. 6 are compulsory.
- 2) Solve any three Questions from Question No. 2 to Question No. 5.
- 3) Figures to the right side indicate full marks.

Q1) Fill in the blanks by selecting suitable choice (any 6 out of 8): **[6]**

- a) Alfred Weber was published _____ book.
(Wealth of Nation, Theory of the Location of Industries, Employment, Intrest & Money, Communist Manifesto)
- b) _____ a distinctive branch of economics which study with Economic Problems of Firm & Industries and their relationship with the Society.
(Business Economics, Labour Economics, Micro Economics, Industrial Economics)
- c) _____ is a Geographical factor affecting the location of the Industry.
(Government policies, Capital, Banking, Raw Material)
- d) Sergeant Florence is emphasizes on the _____ Factor of liberalization.
(Localization, Mechanization, Labour, Production)
- e) Labour Productivity is the total product divided by _____.
(Used Labour, total Finance, Labour hours, Production)
- f) _____ is the ratio between output and Input.
(Industrial efficiency, Industrial output, Industrial Productivity, Industrial Finance).
- g) In 1972, the Industrial Sector was relaxed to _____.
(Trade Policy, Finance Policy, International Policy, Licensing Policy)
- h) Industrial Productivity (P) = _____.
(Sales/Price, Quantity/Quality, Output/Input, Input/Labour)

P.T.O.

Q2) Define the Industrial Economics. Explain the scope and significance of Industrial Economics. [14]

Q3) Define the Industrial Location. Explain the Sargeant Florence's theory of Industrial Location. [14]

Q4) Define the Industrial Productivity. Explain the factors affecting to Industrial Productivity. [14]

Q5) Define the Industrial Policy. Explain the Trends in Industrial Growth since 1991. [14]

Q6) Write short notes (any 2 out of 4): [12]

- a) Industrial Monopoly.
- b) Causes of Industrial Imbalance.
- c) Types of Industrial Productivity.
- d) Need for foreign capital.

Total No. of Questions : 6]

PA-2879

[5956]-202

M.Com. - I

202 - A : INDUSTRIAL ECONOMICS

(CBCS 2019 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 60

- सूचना :-
- 1) प्रश्न क्र. 1 आणि प्रश्न क्र. 6 सोडविणे आवश्यक आहे.
  - 2) प्रश्न क्रमांक 2 ते प्रश्न क्र. 5 मधील कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
  - 3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
  - 4) संदर्भसाठी इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) योग्य पर्यायाची निवड करून गाळलेल्या जागा भरा. (8 कोणत्याही 6)

[6]

- i) आल्फ्रेड वेबर यांनी ..... हे पुस्तक प्रकाशित केले.
(राष्ट्रांची संपत्ती, औद्योगिक स्थाननिश्चितीचे सिद्धांत, पैसा, व्याज व रोजगार, कम्युनिस्ट जाहिरनामा)
- ii) ..... ही अर्थशास्त्राची एक विशिष्ट शाखा आहे. जी उद्योग व उद्योगधंद्याच्या आर्थिक समस्या आणि त्याचा समाजाशी असलेला संबंध यांचा अभ्यास करते.
(व्यावसायिक अर्थशास्त्र, श्रमाचे अर्थशास्त्र, सूक्ष्म अर्थशास्त्र, औद्योगिक अर्थशास्त्र)
- iii) ..... हा औद्योगिक स्थानावर परिणाम करणारा भौगोलिक घटक आहे.
(सरकारी धोरण, भांडवल, बँक, कच्चा माल)
- iv) सार्जंट फ्लोरेन्सने ..... या उदारीकरणाच्या घटकावर भर दिला आहे.
(स्थानिकीकरण, यांत्रिकीकरण, श्रमिक, उत्पादन)
- v) श्रमिकाची उत्पादकता ही एकूण उत्पादन भागीले ..... असते.
(वापरलेली श्रमिक, एकूण वित्त, श्रमतास, उत्पादन)
- vi) आदानांचे प्रदानांशी असणारे गुणोत्तर प्रमाण म्हणजे ..... होय.
(औद्योगिक कार्यक्षमता, औद्योगिक उत्पादन, औद्योगिक उत्पादकता, औद्योगिक वित्त)
- vii) 1972 मध्ये औद्योगिक क्षेत्र ..... ने शिथिल केले.
(व्यापार धोरण, वित्तीय धोरण, आंतरराष्ट्रीय धोरण, परवाना धोरण)
- viii) औद्योगिक उत्पादकता = ...
(विक्री/किंमत, नगसंख्या/गुणवत्ता, प्रदान/आदान, आदाने/श्रमिक)

प्र.2) औद्योगिक अर्थशास्त्राची व्याख्या सांगा. औद्योगिक अर्थशास्त्राची व्याप्ती व महत्त्व स्पष्ट करा. [14]

प्र.3) औद्योगिक स्थाननिश्चितीची व्याख्या सांगा. सार्जंट फ्लोरेन्स यांचा औद्योगिक स्थाननिश्चितीचा सिद्धांत स्पष्ट करा. [14]

प्र.4) औद्योगिक उत्पादकतेची व्याख्या सांगा. औद्योगिक उत्पादकतेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा. [14]

प्र.5) औद्योगिक धोरणाची व्याख्या सांगा. 1991 पासूनची औद्योगिक वृद्धिची प्रवृत्ती स्पष्ट करा. [14]

प्र.6) टिपा लिहा. (4 पैकी कोणत्याही 2) [12]

- अ) औद्योगिक मत्तेदारी
- ब) औद्योगिक असमतोलाची कारणे
- क) औद्योगिक उत्पादकतेचे प्रकार
- ड) विदेशी भांडवलाची आवश्यकता

